

Светлина

вестник за информация, култура и народно стопанство

Урежда редакционен комитет

Телефон № 58

Издател Вlado Ив. Пилев

Излиза всека Сжбота

За обявления се плаща:

За годишни, свадбени, 40 л. именни
25 лева. некролози по 50 лева; за
търговски и частни обяви на 1 стр.
80 ст. кв. см. на останалите 60 ст.
Приставски и на учреждения по 80
ст. дума. В хрониката 6 л. ред;

ВСИЧКО В ПРЕДПЛАТА.

Годишен обонамент 50 лева

Ръкописи не се връщат

Адрес: в. „СВЕТЛИНА“

Първоначествени МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ.

Заедно с техните половинки кюшелици доставя при всека теснолинейна гара или постройката на износна цена.

Христо Д. Стоименов — Дупница.

Франко Българска Банка

За международна търговия

Телеграфически адрес: „Интербанк“

Капитал напълно внесен 22,000,000 лева

Централа София, — ул. Лере № 17.

Клонове в Варна, Пловдив, Русе, Хасково
и Дупница.

Кореспонденти в всички по големи градове в България и чужбина.

Извършва всекакви банкови операции.

Приема влогове при най-изгодни условия.

Град и култура

Кжсно се пробуждат еснафските малки градове. И нема нищо чудно в това закжснение.

Градът пжрвом се сжздава. А сжздаването на един град е длжж процес, който едва ли не поглжща целата му творческа енергия. Под влияние на икономическите закони и в името на стопански цели, градът привлича пришелци, той расте. Неговия голем селски изглед се променя бжрзо, или бавно и добива колоритността на модерен град. Опушения, вехт, сив, вид на кжщите и улиците незабелезано се залива от светлата боя на новите постройки. Незабелезано се сжздава градския центжр, с площи, магазини витрини за изложба на лукс и стока. Пазарите стават все по-многолюдни и по-живи. Сжздават се при благоприятни условия, фабрики и големи работилници, в които кипва живот.

Зашумява градът. Този шум на

фабриките, работилниците, треска на транспорта, глжчката в магазините и локалите, всичко това е тжй типично и тжй характерно за градът, който се сжздава трескаво и живо.

Вечерно време градът, който се сжздава, намета светла плащеница. Центжрът свети с изобилна светлина. Улиците се пжлнят с хора, които се разхождат, спорят, бжрборят, дишат прах и сжздават пжстрото многообразие на градът, който напредва и расте. И когато градът в своя центжр добие модерен изглед, в крайнините му — на всека крачка вехти, скупени, кжща напомнят миналото на града, напомнят нищетата, която като мрачна сенка спжствува блесжката на града, който се сжздава.

Сжздаването на града е процес, пжлен с вжншни ефекти. Особено прогресиращите градове през тая фаза са грубо материалистични. Всичко се стреми кжм печалбата в голема залисия, чрез тичане, конкуренция, хитрост и реклама. Това е една начална

бездушна фаза, на която не са свойствени, нито сериозна наука, нито музика, нито изкуство, нито поезия. Развлеченията са груби, плоски, безсждржкателни; забавите лекосмилателни, обажрени с еротика. Всеки опит в противна посока е осжден на неуспех. Всеко усилие — осмивано.

Нема истински духовен живот в града, който се сжздава. Защото богатството не е още култура, а робуването на живота убива дарбите. Защото патентованата „интелигенция“, интелигенция на богатите класи — това са успели хора, победили нищетата. Това са, в повечето случаи, безгрижни синове на търговския капитал, които гледат на живота инстинктивно. Тая интелигенция, в своите свободни професии, се поглжща от меркантилизма на своите бащи и деди, от меркантилността на сжздаващия се град. (Изключенията са слаби, и без значение.) Наглед елегантни, изтънчени, но по душа празни и суетни младежи; наглед шикозни жени, модерно костюмирани, но често пусти, в смешна маниерност, бездушни сжщества — това е хайлайфа на града, който се сжздава.

А тая пустота дразни. Но по силно предизвиква вжншния блесжк на богатството. Тжй в градът обилно се посеват омразите. Тжй стихийно се разпалват борческите страсти на политиката, която опартизанава живота. Така градския живот се заражда под партийните байраци. Често пжти в ушжрб на науката, в ушжрб на изкуството.

Животът на града дава предимство на политическите идеи, отделя трохи за просветата и общата социална култура и неизбежно тжрпи демагогията. Да, има и градска демократия много по буйна, много по пияна и опасна от селската, която познават мнозина! Здравите, истинските политически идеи водят борба с нея, като се стремят да станат пружина за лична самодейност и обществени промени.

И когато обществената правда, духовната култура на личността и на обществото изниква като самоцел, тогава настжпва времето на търсенията сжмнения и духовното творчество. Тжй градът, в фазата на своето сжздаване, приготвя почвата за нов живот, почва за творчески живот. И когато градът се пробуди за този нов живот, когато се сжбудят интереси кжм наука, изкуство, театър, музика и поезия

започва нова страница в историята на града, който е призован да води и ръководи живота под знака на културата.

Требва да умеем да четем в книгата на градския живот, да знаем градската душа и да имаме ясна представа за цивилизацията, идеите и културата, за да разберем градът — загатка.

Сотир Янев

Градски живот Юнашкият сжбор.

На 4 и 5 т. м. града ни има сжжпи гости — юнаци и юнакини от Кюстендил и Радомир. Гостите, на брой 300, бежа посрещнати радушно от членовете на тукашното гимнастическо дружество.

След пристигането на всичките гости в двора на мъжката гимназия г. Г. Данаилов, председател на Софийската гимнастическа област, описа задачите на гимнастическите дружества и поздрави юнаците. Всички му отговориха с трикратно гржмогласно „ура“. След това гостите бежа настанени в кжщите на тукашните юнаци и някои граждани.

Вечерта, в Военния клуб, при препжлнен салон, се даде гимнастическа вечер, с отлично подобрена програма. Откри се с националния химн „Шуми Марица“ от хор на тукашните юнакини прогимназиски, след което г. Г. Данаилов произнесе силно прочувствена реч. — Не можем да не цитираме фрази от нея. Така — „Граждани и гражданки на Дупница, нося ви привет от родителите на децата от околните градове и ви поздравявам от името на Софийската гимнастическа област. Ние зовем: стига сжж, стига препирни, стига партизанщина! България, болната и нещастна България, се нуждае от обнова. Ние старите имаме грехове — кжжм децата се обжжщаме, те ще обноват България. Не омраза, не разединеност, а обич, сплотеност искаме между всички бжлгари!“ Думите му бежа изпратени с вжжторг и бурни аплодисменти.

Програмата бе отлично изпълнена. Особено се отличи на успоредка г. Ив. Бояджиев, учител в Радомирската смесена гимназия. Ржководеха игрите кюстендилските главатарии: г. М. Геор-

Електрическа ракия.

На фелдшера Н. Ст. Войнов.

— Какво о-о! Електрическа ракия ли?!

— Моля, моля, господа, пиша вжрху един много сериозен вжпрос, макар, че той звучи малко като на:

„Пристигнали пжтници от планетата Марс“. Виждам вашето очудване, но това не ме изненадва. Пжж и почитаемата редакция по сжщите сжображения, не се сжгласяваше по никакъв начин да постави една такава сензациозна статия в горните етажи на вестника. Но аз немам намерение да се шегувам!

Пиша по един строго научен вжпрос! Затова, моля, бждете сериозни!

Да. Електрическа ракия има, както сжществуваше сливова ракия, гроздова ракия, джиброва, каленка и пр.

Тя, които са изучавали електричеството, поне в тоя кжжг, в който се преподава в нашите училища, знаят за така наречената спирала на Рункфорда, през която, ако се прекара постоянен слаб електрически ток, получава се друг, наречен индуктивен с много големо напрежение. Ако пжрвичния ток е бил слаб и сжвсем безопасен, втория, в зависи-

мост от големината на спиралата, е в сжстояние да обжрне петалата и на най-големото животно.

Сржбския учен Тесла прекарва този втори и с големо напрежение ток, през един особен трансформатор, наречен трансформатор на Тесла, и получава друг ток с още по-големо напрежение от индуктивния.

Когато работат апаратите на тоя учен Тесла, страх побива човека. Всички празни стжкленици в стаята светят, вследствие електрическата енергия, която се развива. И когато човек се приближи кжм апаратите длжги морави искри изкачат от всички страни, даже от добре изолираните жици и стрелят като молнии кжм наблюдателя.

Но макар да е толкова силно това електричество, то е не само безопасно, но напротив доста полезно, даже лековито. В всички добре уредени Софийски болници работят уредите на Тесла и с това електричество, наречено Теслово, лекуват много болести, с които по друг начин медицината не е могла по-рано да се справи.

Ето това електричество има тия чародейни свойства, които са предмет на настоящата ни статия и които носят в себе си духа на бога Дионисия.

Нужен е само още един много прост апарат, който се сжединява с апаратите на тоя велик учен и който апарат вкарва това електричество в един сжд с вода.

Да! С чиста водича, взета от чешмата!

Водата поглжща това електричество и след 15—20 минути, тя се преобразява, като в Кана Галилейска. Тя става сжжчински спирт. Требваше само няколко капки есенция, сливова, гроздова, праскова или каквато обичате и вие ще имате натурална сливова, гроздова или праскова ракия, макар вжтре да нема нито грам спирт. Тя има всичките свойства, както обикновенните натурални питиета. Нея може човек да пие с мезе от кисели краставички или с туршия с сжщото удоволствие и ако прехвжрли да вжрши сичките глупости, както всеки човек, който е паднал в обятията на Бахуса, — без да дозира ни най-малко измамата, без да се досети, че пие чиста водича — фонтаника. Разликата ще бжде само тая, че на другия ден, ще се чувствува побжджр и по-здрав, а не махмурлия, както кога е пил „чисти“ и „натурални“ ракии.

Не знам само дали това велико изобретение на професор Тесла би задоволило закоренените, терекни ичиджии, но за обикновените сарахоши, тя е като божествен дар.

Струва ми се, че вжжджржкателните дружества трябва да почнат с отваряне на Теслови кжжчми.

Така ще имат сигурен успех в борбата си срещу спиртните питиета.